

Liidetud kohtuasjad C-22/08 ja C-23/08

**Athanasios Vatsouras
ja
Josif Koupatantze**

versus

Arbeitsgemeinschaft (ARGE) Nürnberg 900

(eelotsusetaotlus,
mille on esitanud Sozialgericht Nürnberg)

Euroopa kodakondsus – Isikute vaba liikumine – EÜ artiklid 12 ja 39 –
Direktiiv 2004/38/EÜ – Artikli 24 lõige 2 – Kehtivuse hindamine – Liikmesriigi
kodanikud – Kutsealane tegevus teises liikmesriigis – Töötasu määr ja töötamise
kestus – Töötaja staatuse säilitamine – Õigus tööotsijatele antavale toetusele

Kohtujurist D. Ruiz-Jarabo Colomeri ettepanek, esitatud 12. märtsil 2009 . . . I - 4588
Euroopa Kohtu otsus (kolmas koda), 4. juuni 2009 I - 4609

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Isikute vaba liikumine – Töötajad – Mõiste – Töösuhte olemasolu – Tegelik ja tulemuslik tegevus (EÜ artikkel 39)*
2. *Euroopa Liidu kodakondsus – Õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil – Direktiiv 2004/38 – Erand liidu kodanike võrdse kohtlemise põhimõttest (EÜ artikli 39 lõige 2; Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/38, artikli 24 lõige 2)*

3. Ühenduse õigus – Põhimõtted – Võrdne kohtlemine – Diskrimineerimine kodakondsuse alusel – Keeld – Kohaldamisala
(EÜ artikkel 12)

1. Sõltumata palga väiksusest ja töötamise lühiajalisusest – nagu lühiajalise osalise koormusega töö puhul, mis on isiku äraelamist mittevõimaldav, ja töö puhul, mis kestab vaevu üle ühe kuu – ei saa välistada, et asjaomase töösuhte üldise hindamise tulemusena võiksid pädevad siseriiklikud asutused käsitleda seda tööd tegeliku ja tulemuslikuna, võimaldades selle tegijal seeläbi omandada „töötaja” staatus EÜ artikli 39 tähenduses.

Sellega seoses on EÜ artiklis 39 kasutatud mõistel „töötaja” ühenduse õiguse seisukohalt spetsiifiline sisu ning seda ei tohi tõlgendada kitsalt. „Töötajana” tuleb käsitada igäüht, kes teeb tegelikku ja tulemuslikku tööd, välja arvatud niivõrd väikesemahuline töö, et seda saab pidada üksnes kõrval- või lisategevuseks. Töösuhtele on omane see, et isik teeb teatud ajavahemiku

jooksul teisele isikule tema juhtimise all teatud töid, mille eest ta saab tasu.

(vt punktid 25 ja 26, 30)

2. Mis puudutab liikmesriikide kodanikke, kes otsivad tööd teises liikmesriigis, siis erandit võrdse kohtlemise põhimõttest, mida kohaldatakse liidu kodanikest muudele isikutele kui töötajatele, füüsilisest isikust ettevõtjatele, sellise staatuse säilitanud isikutele ja nende pereliikmetele, kes elavad vastuvõtva liikmesriigi territooriumil (mis on sätestatud direktiivi 2004/38, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221, 68/360, 72/194, 73/148, 75/34, 75/35, 90/364, 90/365 ja 93/96, artikli 24 lõikes 2, mille kohaselt ei ole vastuvõttev liikmesriik kohustatud tagama õigust sotsiaalabile muu hulgas töötajatele pikema ajavahemiku jooksul, mil nad võivad selles liikmesriigis elada), tuleb tõlgendada kooskõlas EÜ artikli 39 lõikega 2.

Liikmesriikide kodanikud, kes otsivad tööd teises liikmesriigis ja kes on selle liikmesriigi tööturuga tegelikult seotud, võivad tugineda EÜ artikli 39 lõikele 2, et saada rahalist toetust, mille eesmärk on hõlbustada juurdepääsu tööturule. Siseriiklike pädevate ametiasutuste ja vajadusel ka siseriiklike kohtute ülesanne on mitte üksnes tuvastada tegeliku seose olemasolu tööturuga, vaid ka analüüsida nimetatud hüvitise koostiselemente, eelkõige selle eesmärke ja selle andmise tingimusi. Hüvitise eesmärki tuleb analüüsida selle tulemuste järgi ja mitte tema vormilise struktuuri järgi. Seega, „sotsiaalabina” direktiivi 2004/38 artikli 24 lõike 2 tähenduses ei saa käsitleda rahalisi toetusi, mis – sõltumata nende liigitusest siseriiklikes õigusnormides – on mõeldud juurdepääsu hõlbustamiseks tööturule.

(vt punktid 34 ja 35, 40–42, 44–46, resolutsiooni punkt 1)

3. EÜ artikliga 12 ei ole vastuolus siseriiklik regulatsioon, mis jätab liikmesriikide kodanikud ilma sotsiaaltoetustest, mida kolmandate riikide kodanikele makstakse.

EÜ artikli 12 esimene lõik keelab, ilma et see piiraks selles sisalduvate erisätete kohaldamist, lepingus käsitletud valdkondades igasuguse diskrimineerimise kodakondsuse alusel. See säte puudutab olukordi ühenduse õiguse kohaldamisalas, kus ühe liikmesriigi kodanikku koheldakse teise liikmesriigi kodanikega võrreldes erinevalt üksnes tema kodakondsuse tõttu ning see säte ei ole mõeldud kohaldamiseks neis võimalikes olukordades, kus ebavõrdsest koheldakse liikmesriikide kodanikke ja kolmandate riikide kodanikke.

(vt punktid 51–53, resolutsiooni punkt 2)